

TÄHEKE

1997

6

VOLUMAJA

Otse Tallinna linnasüdames asub üks vana ja huvitav tänav, nimeks Lai. Ning selle laia Laia tänava alguses seisab üks põnev maja, nimeks Eesti Riiklik Nukuteater.

Teadolevalt on see linna ainuke maja, kus ülemvõim on nukkude, selle maja tegelike valdajate käes. Siin nad elavad oma varjatud ja vaikset elu, mida inimesed lärmakas argipäevas tähelegi ei oska panna. Kõik need nukud, viimne kui üks, ootavad SÜNDMUST.

SÜNDMUS on see, kui nad elustuvad, et jutustada meile mõni oma imepärasest lugudest.

Jaanuaris sai teater 45-aastaseks. See on pikk aeg, kas pole? Kes kõik on siin nende aegade jooksul kõrvuti elanud! Enamik tuntud muinasjututegelastest, alustades niisugustest kaunitaridest, nagu Okasroosike, Lumivalgeke, Tuhkatriinu, Pöial-Liisi, Punamütsike, ning lõpetades sääraste kuulsustega, nagu Saabastega Kass, Buratino, Kalevipoeg, Vanapagan, Suur Tõll, Väike Mukk, Ali-Baba, Miki-Hiir, Kröll, Nils

Holgersson... Ega kõiki jõuagi loetleda. Lisaks veel kenake hulk lohesid, muumitrolle, vanaemasid, tonte, kloune, hernehirmutisi, elefante, lumehelbekesi, tindiplekke...

Ja lõpuks ei saa ju ometi unustada ka igat sorti ja liiki konni, siile, hiiri, jäneseid, karusid, koeri, rebaseid ja kasse, kel igapäev oma välimus ja iseloom.

Millest nukud tehakse? Oi, väga erinevatest materjalidest. Kipsist, papist, puidust, poroloonist, riidest, penoplastist, papjeemasteest. Töö on keeruline, sest enamikule tuleb sisse ehitada ka mehhanism, mille abil nukku liigutada saab. Muidugi ömmeldakse neile rõivad selga. Väikseimad nukud maja ajaloo on olnud umbes 10 cm ja suurimad 70 cm pikad. Kuid kostüüm-nukud, kuhu inimesed ise sisse poevad (mõnikord mitmekesi!), on ulatunud kuni 3 meetrini.

Nukke kasutatakse vaid selles lavastuses, mille jaoks nad on loodud. Pärast seda jäävad nad lihtsalt oma lavaelu meenutama. Mõnikord nad osalevad ka mõnel näitusel või peol, enamasti aga lihtsalt tolmuvad toa- või kapinurgas, võivad siia-sinna tõstmisest katkigi minna. Need hoole ja armastusega tehtud nukud vääriskid kindlasti paremat saatust, näiteks oma pisikest muuseumi. Loodetavasti see ka tuleb, kui nukuteatri suure ja uhke maja kauakestev remont ükskord lõpule jõuab. Praegu jalutavad teatrilaval ringi Lumivalgeke, Buratino, Punamütsike, Pöial-Liisi, karupoeg Tõntsa-Täntsa ja teised. Uusi lugusid muudkui tiirleb, lendleb, hõljub ja kiigub õhus. Kui mõni neist kangesti alla lavale tahab pääseda, peavad paljud inimesed talle appi tulema – lavastaja,

kunstnik ja helilooja, nukumeistrid, näitlejad ning valgustajad.

Paraku on teatrimaja lugudest nõnda tulvil, et mõni neist sisse ei mahugi ja siin peab juba suveõu appi tulema.

Nukuteatri suveõu asub otse teatrihoone kõrval. Selle aasta suvelavastusena saab seal näha põnevuslugu "Saladuslik tsirkus". Selles etenduses nukkusid küll pole, kuid näitlejatega koos mängivad tõelised tsirkuseartistid.

Kui lähed seda näidendit vaatama ja astud väravast sisse, satud otsekohe uhkesse kesk-aegsesse linnakesse. Pilkupüüdvad käsitöölaliste majad ümber munakivisillutisega kaetud turuplatsi, tornid ja purskkaevud, pidulik kuningaloss ning eemal selle vastas vangla hall sein... Sa võid vahetada oma raha vanaaegsete tukatite vastu ning osta värskaid kukleid, mida pakub Pagariemand, või lõhnakünlaid, mida müüb Küünlameister. Saad uurida Pottsepa töötamist või jälgida, kuidas linnaväljakul pannakse üles suurt tsirkusetelki.

Sellest tsirkusest kogu lugu alguse saabki – linnakesse saabunud, pöörab ta sealse rahuliku elu pea peale ning hakkab juhtuma SÜNDMUSI: kadumisi ja leidmisi, reetmist ja kättemaksu, nõidust ja eneseületust. Võib vist öelda, et vahepeal läheb asi liiga põnevaks, kuid loodetavasti elad sa selle üle ning näed ära ka õnneliku lõpplahenduse.

"Saladuslikku tsirkust" mängitakse kogu juuni- ja augustikuu.

HILLI RAND

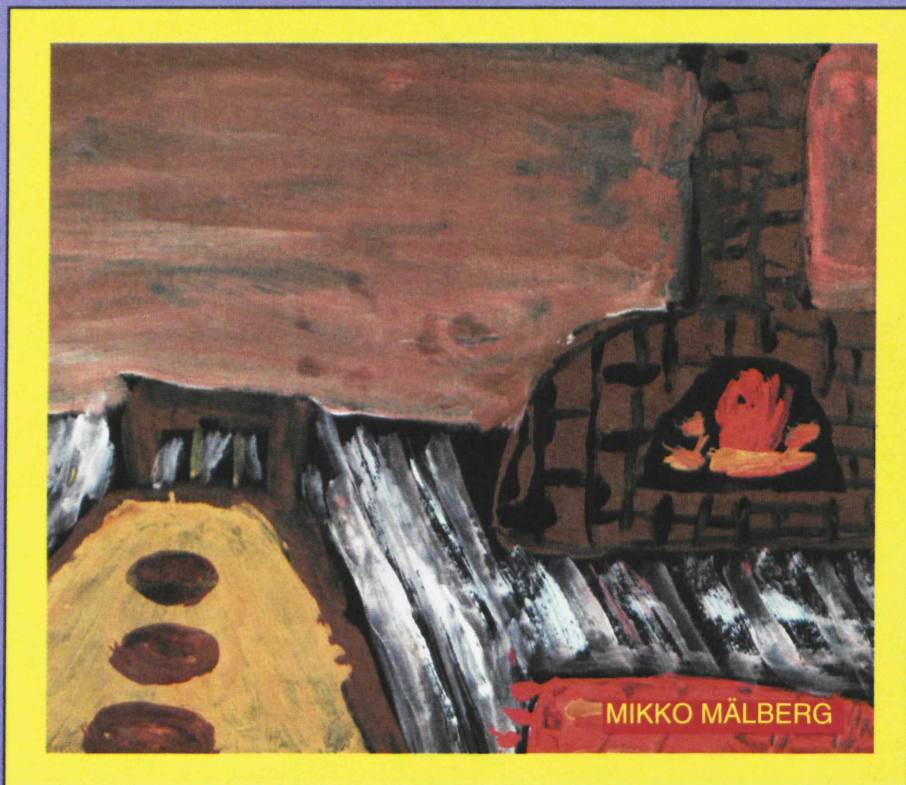
KOLM KÜSIMUST, KÜMMET PEREPILETIT

1. Mis aastal asutati Eesti Riiklik Nukuteater?
2. Kuidas kutsutakse kavalat tegelast, kellega Vanapagan nukulaval hädas oli?
3. Mitu korda on nukuteatri kõige suurem nukk olnud pikem kõige väiksemast?

Saada vastused ruttu "Tähekesse" toimetusele. Õigesti vastanute vahel loositakse välja 10 perepiletit. Perepiletiga saab ka neljakesi vaatama suveetendust "Saladuslik tsirkus" enda valitud etendusepäeval juuni- ja augustikuu.

Suitsutare

Kas sa tead, mis lõhn on vanas suitsutares? Piilume tillukesest aknast sisse. Rehetuba on paksu suitsu täis, sest reheahjul puudub korsten. Soe suits tõuseb varsti lae alla ja siis saab pererahvas suitsulae all toimetada, ilma et suits silma tikuks. Ainsaks valgusallikaks oli vanasti põlev pird. Kogu pere elas siin koos. Rehielamu on ehitatud jämedatest kuusepalkidest ja katus pilliroost. Uksed on madalad ja lävepakud kõrged – et soe toast välja ja külm sisse ei pääseks. Suitsutarre astudes tuleb kummardada, tervitades nii majavaimu ja kaitstes oma pead. Suitsu siin enam pole, sellest on jäänud vaid lõhn.

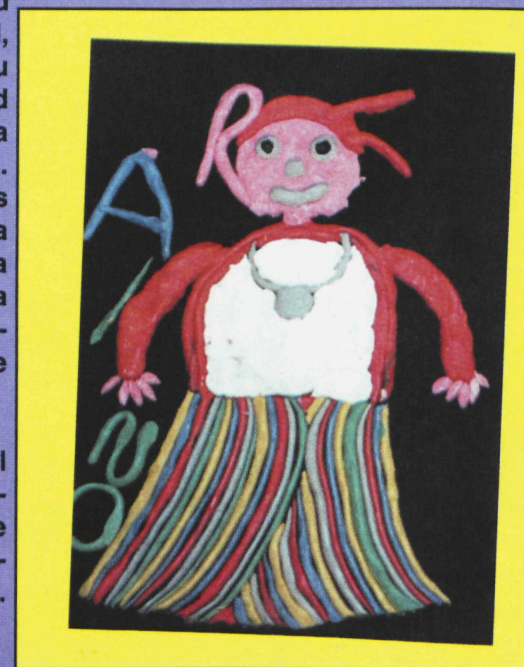

RAHVARIIDED

Sassi-Jaani talu naispere oli tuntud oma usinuse ja käteosavuse poolest. Meespere valmistada olid kõik majapidamises vajalikud puust ning metallist esemed, naispere hoolitses, et riideta-gavara otsa ei lõpeks.

Kui igapäevased tööriided olid lihtsad ning värvivaesed, siis piduriietesse pandi kogu oma ilumeel. Seelikutriibud ja pluusitikandid lausa särasid värviküllusest. Pidulikel päevadel kandis perenaine peas ereda siidiga kaetud pottmütsi ja punasepõhjalist lilltikandiga seelikut. Põll ja kirju vöö kait-sesid teda pahade vaimude eest.

Laste tööd valmisid Rocca al Mare Lastemuuseumi peda-gogide CHRISTINA LÄÄNE ja TRIIN SIINERI juhen-damisel.

MARIKA JOHANSON

Mesilane

ELAS TARES TILLUKES
MESILANE JUTUKAS.
HÜÜTI TEDA LINNUKESEKS,
MITTE MINGIKS PUTUKAKS.
ISELOOMULT PISUT ÄGE,
TORISES, KUI PILLUKS TULD.
AGA SEITSE IMEVÄGE
PANI MEESE, MIS KUI KULD.
MESILINNU SALATARKUS
SINULEGI MÖELDUD JUST!
LUSIKAGA AMPSTI SUHU
SUVE, LILLI, ARMASTUST.

ELLEN NIIT

Päike päevi salmis

PÄIKE PÄEVI SALMIS,
MAASIKAD SAID VALMIS.
VÕIB NEID PIHKU NOPPIDA,
PIHUST SUHU TOPPIDA.

MÕELDA VÕIB EHK VARULEGI,
VIIA KOJU KARULEGI
KARRAKARVA KOPSIKUS
VÕI KASETOHUST TOPSIKUS.

KARU SÖÖB NEID RUSIKAGA,
SINA HÖBELUSIKAGA,
PIIMA JA MEEGA
JA OTSAS ON NAD SEEGA.

Illustreerinud VIIVE NOOR

LEILI ANDRE

Manitsus

NUKUKES, NO MIS SA MAGAD
ÜHTEPUHKU NOHINAL!
TÕUSE ÜLES! LÄHME PAREM
AEDA PEENART ROHIMA.

KAS SA OLED SELGEKS SAANUD
MÕNED TÄHED : A, I, U ...
AGA NEID MA ALLES EILE
ÕPETASIN SULLE JU !

POLE ILUS, ET SA AEGA
VEEDAD AINA TUKKODES :
NII VÕID RUMALAMAKS JÄÄDA
KÕIGIST TEISTEST NUKKDEST.

MILVI PANGA

Sugupuust

OMA VANAISA SUUST
KUULAN LUGU SUGUPUUST:
JUURTEST, TÜVEDEST, TÕRUDEST,
OKSTEST, OKSAHARUDEST.

SELGUB – MINA, MEHEPOEG,
OLEN POJAJAPOEG.
PRAEGU OLEN VANEM VEND
HILJEM SAAB MUST MEHEVEND.

TÄDITÜTREKS, NAISEÕEKS
ÜKSKI POISS EI SAA, EI TAHA.
NENDEKS SAAVAD ÜKSKORD ÕED,
SIIS NAD JÄTAVAD MU MAHA.

Õöpäevakampsun

KALJU SAABER

Kord südasuvel tõttasid lapsed nagu alati koduaasale mängima. Kõrgemal kingul, kus võis palju küpseid maasikaid leida, kodus suurel raudkivil üks võõras eideke. Ta korvikeses oli nelja värvi villast lõnga. Tüdrukud võisid kohe öelda, et need lõngad on looduslike värvidega värvitud. Aga kust võõras eideke ise pärit, seda nad küll ei osanud ära mõistatada.

"Memmeke, mida sa siin kood?" julgesid lapsed pärida.

"Kas te siis ei näe, koon teile ööpäevakampsunit," kostis too.

"Kellele seesugune suur kampsunikott selga hakkab?" naersid lapsed. "Vanaema küll nii suuri kampsuneid ei koo, isegi mitte onu Jaagupile."

"Siia mahuvad sisse kõik – elus ja elutud," kostis eideke, lastes varrastel aina välkuda.

"Meie siis ka?"

"Kuhu teiegi pääsete. Ühes varrukas mürate, teises magate," lausus eideke kas kergelt naljatades või koguni halvustades.

"Sellist kampsu pole olemas!" hüüdsid lapsed solvunult.

Eideke võttis sõnakestki lausumata korvist kuldse lõngakera ja veeretask selle mäest alla. "Õhtu, võta!" pomises ta. Kohemaid jäid linnud vakka, nagu oleks kull üle lennanud, ja päike hakkas loojuma. Väike Karl nühkis uneseguselt nina ja haigutas magusasti. Teised aga hüüdsid: "See ei saa õige olla! Me alles tulime mängima. Päev on ees!"

Pahaseks saanud eideke veeretask teise, sedakorda potisinise lõngakera mäest alla ja sõnas: "Öö, võta!"

Kohe süttisid tähed taevatelgil. Lisaks väiksele Karlile kukkusid nüüd ka suuremad öed nagu loogu. Ja juba nad magasid magusasti maasikavarte vahel. Magades nägid lapsed kummalist und kodutalust, isast-emast ja ka aasast, kus imelik võõras eideke koob ööpäevakampsunit. Eideke korjas nad oma poolelioleva kampsu alla kokku, et kaste neid ei külmetaks, ja laulis häällilaulu. Veel nägid lapsed unes, et eideke veeretab kolmanda, roosavärvilise lõngakera mäest alla, otse nende koduõue poole. Kohe laulis kukk. Kohe tõusis päike palu tagant. Lapsed virgusid, hõõrusid silmi ja soovisid üksteisele tere hommikust!

"No nii," naeratas eideke. "Teil on aeg koju minna, kullakesed."

"Muidugi läheme me kohe koju. Aga mis ema ja isa ütlevad? Kas sa ei tuleks meiega kaasa, meile külla?" muretsesid lapsed.

"Mina koos selle ööpäevakampsuniga olen teil alati külas," kostis eideke mahlalt ja tõstis oma näputöö vastu päevaalgust. Sellest hoovas lambavilla, maarohtude ja mee lõhna. Seejärel veeretask eideke neljanda, rohroheline lõngakera mäest alla, sõnades: "Päev, võta!" Head päeva soovinud, läksid lapsed koju. Kui nad õueväraval tagasi vaatasid, polnud suurel kivil enam kedagi näha. Toas selgus, et ema ei riidlegi, toitki polnud veel valmis. Ema teada olid lapsed vaid tunnikese või paar aasal mänginud, küll aga imestas ta nende hundiisu üle. Lapsed oluks nagu ööpäev läbi söömata.

Aga lastele jäi alatiseks meelde, et lõngakeradest, mida kokku neli, koob üks eideke ööpäevakampsunit. Selle kampsu ühes varrukas lapsed müraavad, teises magavad. Nad rääkisid sellest oma lastele, need omakorda edasi, kuni minagi sellest loost kuulda sain ja selle siin teile jutustasin.

■ ■ HELJO MÄND Üksainus Janek

Allan on tusane. Ta tahab Janekile oma eilsest külaskäigust rääkida, aga Janek kuulab ainult enda juttu. Talle on oma hääl tähtsam kui sõbra oma.

Allan proovib veel kord alustada:

"Ma käisin emaga eile niisuguses majas, kus väraval on rauast koputi. Raskest rauast. Ja mitte ainult väraval, vaid ka majauksel."

"Meie väraval oli eile kah koputi," ütleb Janek. "Elus koputi."

"Ei või olla!" hüüab Allan.

"Oli!" kinnitab Janek. "Rähn koputas värava kõrval vastu külmunud männitüve kop-kop-kopp, nii et terve õu oli kõminat täis."

Mida valjemini Janek naerab, seda suuremaks kasvab Allani tusatuju. Janek naerab edasi:

"Kui ma tупpa läksin, oli majauksel teine koputi. Kah elus. Ütlesin koerale: koputa sabaga vastu ust, siis tehakse uks lahti."

"Loll!" tahaks Allan öelda Janekile. Loll! Loll! Loll! Kolmsada korda loll. Aga ta ei ütle. Muidu läheks nad kohe riidu ega saaks üldse rääkida öökulli-näo ja käo-näoga koputitest. Seepärast jätkab Allan:

"Mõlemad koputid meisterdas majaperemees ise ja ütles, et teeb lausa lindude kogu. Paneb kõik linnud uksele, siis võib igaüks valida, millise koputiga koputab."

"Kuule, sina koputite spet...spetsialist," naerab Janek. "Sa oled nagu närvihaige orav, tõksutad ühte juttu."

Nüüd on Allani mõõt täis. Ja kuigi ta pole riispet...spetsialist nagu Janek, karjub ta sõbrale: "Sa oled loll! Loll! Loll! Kuussada korda loll. Nii suurt arvu pole olemaski, kui loll sa oled!"

"Kas sa tahad, et su veri auruks läheb?" ähvardab Janek ja tuleb rusikatega Allani nina alla vehkima.

"Ei taha," vastab Allan – ja ohkab. Ta tahab ainult sõpra valida. Nagu küllamineja valib, millise koputiga koputada. Aga kuidas saab ühest valida üht? Nende kodumajas elab vaid üksainus Janek. Kõik teised on täiskasvanud, nendega saab rääkida veelgi vähem kui Janekiga.

Illustreerinud INGA HEAMÄGI

Tädi Diana Lood

KULL KATUSEHARJAL

Hiireviu poeg toodi tädi Dianale kingakarbi sees. Eidapere karjamaapuistus asuvat pesa oli tooja sõnul ähvardanud hävitamine. Loodusesõbrast kohalik noormees uskus, et tädi D suudab linnupoja üles kasvatada.

Kullipoeg, kes sai nimeks Toki, kasvaski üles tädi D korteris. Möödus kuu, ja Toki võis hakata tiibu harjutama. Tädi D oli talle teinud õrre, mille küljes rippusid "mänguasjad". Neid krap-sates pidi Toki tasakaalu säilitamiseks hoolega tiibu lehvutama.

Kui tiivad kandma hakkasid, lendas Toki osavalt toast esikusse, esikust kööki ja teise tuppa. Kiiresti õppis ta uksi avama. Selleks lendas ta ukselingile ja lehvitas seal tiibu seni, kuni link järele andis. Tädi D saksa lambakoe-raga sai hiirekull ruttu sõbraks. Mõnikord ta koguni istus koera käppade vahel.

Kui lennuoskus käes, muutus Toki maailm avaraks. Hommikul vara kõhu täis söönud (toore liha tükid, kala), lendas ta aknast välja. Tavaliselt ilmus ta tagasi lõuna paiku, et siis pärast einet uuesti kaduda. Õhtuks tuli ta alati koju. Ööund magas tädi D hiireviu kardinapuul.

KUIDAS TOKI POES KÄIS

Ühel päeval Nõmme poodi minnes märkas tädi D pea kohal tumedat siluetti. Hiireviu saatis teda, ajuti ette lennates, katustel või postidel perenaist järele oodates.

Koerte dresseerimine oli tädi D-le õpetanud, et keelata saab ka üksnes hääletooniga. Kui Toki kippus kodus küünlajalast punaseid küünlaid välja kangutama, aitas ainult rangest nimehüüust, et kull pahast plaanist loobuks. Kuid kuidas keelata lindu, kes kaugemal on? Tädi D ei pidanud tänaval hõikumist võimalikuks. Nii ta jätkas oma teed, lootes, et kull vähemalt poodi järele ei tule.

Toki seda ei teinud. Ta istus katuseservale poe ukse kohal. Sealt ta siis kallutas iga väljuja puhul pead ning kiikas, kas pole tegemist tema perenaisega.

Sellest päevast peale ei julgenud tädi D enne kodunt lahkuda, kui oli hiireviu tuppa kinni pannud. Õue läinud, ajas ta pea kuklasse. Ahaa! Kõrgel maja kohal heljus tume täpp. Tädi D vilistas. Täpp hakkas suurenema. Varsti sai temast lind, kes laskus kutsuja õlale.

HIIREVIU TUBASED TOIMETUSED

Pata-pata-pata tatsas Toki mööda põrandat. Enamuse tubasest ajast püsis ta siiski ühes paigas. Eriti meeldis talle diivani seljatoelt telerit vaadata. Toki lemmiksaateks olid jääho-ki ülekanded. Koos litri liikumisega käis ta pea kahele poole. Jutusaated Tokit ei huvitanud. Jutusaadete ajal kammis Toki nokaga tädi D juukseid.

Veel meeldis Tokile laualampi süüdata ja kustutada. Laualamp oli vanaaegse lülitiga. Põlema sai lülitile vajutades. Kustutamiseks tuli nupuke tagasi üles tõmmata. Toki tegi mõlemat jalaga.

Üle kõige meeldis hiireviule siiski pallimäng. Palli mängiti aias. Tädi D viskas palli nii kõrgele, kui suutis, ootas siis väheke ja hüüdis õlal istuvale Tokile, nagu hüütakse koertele: appoort! Välguna sööstis Toki õlalt, rabas palli täpse jalalöögiga küünistesse ja tõi tagasi.

VALGE HIIR JA PÖLLUHIIR

Kuigi hiireviu kadus kodumaja lähistelt tundideks ära, teadis tädi D siiski tema tegemistest. Kullilistel moodustuvad seedimatutest toiduosakestest räppetombud, mis välja oksendatakse. Nende järgi saab kindlaks teha, mida lind on söönud. Tädi D ei olnud avastanud ei hiirekarvu ega hiirehambaid. See tegi

ta murelikuks. Mis saab Tokist, kui minuga peaks midagi juhtuma, mõtles tädi D. Ta jääb ju nälga, kui ei mõista iseseisvalt looduses toime tulla. Kui ta ei tea, et väike hiir on tema suguvendade põhitoid.

Murelik tädi D tõi loomaaiast mõned valged hiired. Seal kasvatati neid väikekiskjate ja röövlindude toiduks. Hiire põrandale lahti lasknud, jäi ta ootama, mida Toki ette võtab. Suur hiirekull silmitses põrandal ringi seivat väikest kogu vähimagi huvita. Tädi D pidi hiire ise kinni püüdma.

Arvatavasti on viga hiire värvis, mõtles tädi D. Valgeid hiiri ju looduses pole. Järgmiseks hakkis ta pesakonna tavalisi põldhiiri. Aga lugu lõppes samamoodi. Tädi D nägi hiirt mööda tuba taga ajades kurja vaeva.

Rohkem tädi D hiiri ringi jooksma ei lasknud. Neid oli ju inimesel päratu raske uuesti kinni püüda. Ta pani hiire piimapudelis, pudeli keset tuba põrandale. Korgi sisse oli tehtud

auk et vangil õhupuudust ei oleks. Nagu kass saaki püüdes tegi tädi D pudeli ümber hüppeid, lootes, et tähelepanelik Toki perenaisest eeskujul võtab. Ja läks aega palju läks, lõpuks oli toas üles kasvanud hiirekullil selge, mida hiirega tuleb teha.

SEDA EI MÕTLE VÄLJA

* Kui tädi D varahommikul ärkas, lendas hiireviu kardinapuult alla ja tõstis voodi eest algul ühe, siis teise sussi teki all lebaja rinnale.

* Hiireviu küünised on ohtlikult teravad. Toki pidi seda taipama. Perenaise õlale maandudes hoidis ta alati küünised üleval. Ja peopesalt võttis lihatükikesi nokaga.

Kui lihatükid olid taldrikul, haaras hiirekull neid küünistega.

* Enne ööund oli Toki lemmikpaigaks padi tädi D magamisasemel. Ta lõsutas seal nagu pesas ega lahkunud enne, kui tädi D käe kardinapuu poole sirutas ja nõudlikult käsutas: Toki, magama!

Vahel harva lubas tädi D Tokil paigale jääda. Mõnikord juhtus siis, et hiireviu laotas oma suure tiiva üle tädi D pea. Arvatavasti olen ma ainus inimene maailmas, kes on maganud kulli tiiva all, ütleb tädi D.

* Lärmakas tantsumuusika Tokile ei meeldinud. Kui seda juhtus raadiost tulema, hakkas ta pahaselt podisema: pot-pot-pot.

* Toki rõõmuhüüdeks oli dziuu! Nii hüüdis ta ka siis, kui oli tädi Dianale sussi rinnale tõstnud. Kui aga Toki tädi D oma tiiva alla võttis, sidistas suur lind talle kõrva nagu tihane.

Illustreerinud PRIIT REA

VÄIKE MÜRA

OLEG KURGUZOV
VENE KIRJANIK

Elas kord üks Väike Mūra. Mūra tegi ta vähe, sest ta oli alles pisitillukene. Häälitsetes teine natuke ja jäi vait, häälitsetes veel natuke ja jäi jälle vait. Ja sedagi mūra tegi ta ainult päise päeva ajal. Aga öösiti nägi Väike Mūra unes, et ta on juba täiskasvanuks saanud, et ta on juba vägev ja võimas Suur Mūra.

"Kräh-äh-ää! Ta-ra-raa! Mörr-mörr-mörr!" möirgas ja mörises ta siis voodis bassihäälega.

Seda kuulates arvasid naabrid, et maja väriseb ja kukub kohe kokku. Nad kargasid kähku vooditest välja ning hakkasid paaniliselt oma asju kokku pakkima, kuni keegi lõpuks taipas:

"Kuulge! See on ju meie Väike Mūra!"

"Sigadus ja korralagedus!" oli nüüd üks naabritest nõrдинud. "Inimestel ei lasta rahumeeli magada. Kui kaua peab sihukest asja veel kannatama!"

Aga teine naaber arvas:

"Kannatage veel natuke. Meie Väike Mūra kasvab varsti Suureks Müraks. Siis hakkab ta unes oma lapsepõlve nägema ega möirga enam öösiti. Võib-olla ainult nutab natuke. Va-aa-ikselt, va-aa-ikselt..."

Tõlkinud Andres Jaaksoo

öö

Kõik maailmas uinuvad juba,
lõppend ära päevane töö.
Tasapisi pimeneb tuba,
sametjalgadel tuleb öö.

Öö on nii hea ja kena,
kui ta rahu loob,
tüdinuile tänast
homset toob.

POLINA KALANTAR Tallinnast

KAKS SIGA

Valm

"Kui vastik, inetu ja lehkav oled sa,"
üks siga hakkas teisele kord rääkima.
"Miks minule just seda ütled sa?
Ju samamoodi lõhnad sina ka."

Ei käitu nõnda teiste suhtes ainult
siga,
ka inimestel tihti sama viga.
Sa võta sellest pisut lahkem toon,
sest teisi rumalaidki ilmas on.

POLINA KALANTAR Tallinnast

MIHKLI JUTT KÜLALISTELE,

selle kirjutas üles ema

Mina olen Mihkel ja ma saan varsti 5-aastaseks. Kas sa tead, et mul on emme, issi, vanaema, vanaisa ja pisike õde Maarja ka. Tema ei oska veel hästi käia ega rääkida, kuid me juba saame peitust ja tagaajamist mängida. Ja meil on veel Võrri, kes teeb igasugu pahandust. Ükskord lõikas ta vanaema teki sisse augu ja see tuli kinni õmmelda. Aga kas sa tead, et Võrri on täpselt minu nägu ja ta tuleb lennukiga teiselt planeedilt. Oota, ma lähen vaatan, ega ta praegu tulemas ole... Ei ole praegu näha. Aga kui me külla või poodi lähe-

TEEME LAHTI POSTIPAUNA

me, siis ma olen hea laps. Kodus ju võib mõnikord jonnida ka. Vahel ma ei luba õekesel oma mänguasju võtta ja kiusan teda. Siis ta hammustab mind. Kuid ega ju minagi tea iga kord, mida võib teha ja mida mitte. Kui ma pahandust olen teinud, siis palun andeks ja tahan ära leppida.

Sa kujuta ette, mis kõik minuga juhtunud on. Kui ma veel pisike olin, siis kõrvetas mind issi muruniitja ja teine kord hakkasin ma kääridega suurt vaipa lõikama ja siis käärid torkasid mind. Aga kui ma veel suureks saan, mis siis kõik veel juhtuda võib.

Mulle meeldib multfilme ja raamatuid vaadata ja LEGO klotsidega mängida. Emmega me joonistame, loeme ja laulame ka. Kui õeke magab, siis peame küll tasa olema. Mina olen selline laps, kellele ei meeldi üldse magada. Ma olen rikas poiss. Ma lõikan iga päev ajalehtedest raha välja ja peidan kappi. Kui ma veel pisike olin, tahtsin korstnapühkijaks saada. Praegu olen juba suur ega tea täpselt, kes minust suurena saab.

4-aastane MIHKEL RAMMU Lihulast

MINU HOBU

Mul oli hobune nimega Tinna. Alati, kui ma ta juurde läksin, pani ta oma pea minu õlale. Ma ratsutasin Tinnaga iga päev. Ta ei jooksnud kunagi, kui ma ta seljas istusin. Suvel tegin ma temaga põllutööd. Talvel me sõitsime saani ja reega. Ühel suvel tahtsin ma varssa. Ka isa oli nõus. Möödus 11 kuud ja sündis varss, kellele panime nimeks Tiina. Kuid varss tuli ilmale suurte raskustega ning Tinna haigestus ja suri kahe päeva pärast. Meil kõigil oli sellest väga kahju. Ma olin terve päeva voodis ja kurvastasin. Isa oli ka väga õnnetu, sest hobune oli tema lemmikloom. Õnneks jäi Tinnast järele kahe ja poole päevane Tiina. Me sõitsime teda lutipudelist iga kahe

tunni tagant nii öösel kui päeval. Ta kasvas ilusasti ja nüüd jalutab ta minu taga nagu inimene. Ma õpetasin ta mulle musi andma. 20. juunil saab Tiina 2-aastaseks. Siis saab ta rakkesse panna ja temaga võib isegi ratsutada.

MART KIVISTK Maidlast

MEIE HANI

Meil oli hani, kes hoidis ühte lammast. Ta ei lasknud teisi lambaid kunagi tema ligi. Seda lammast hoidis ta seepärast, et nad kasvasid väiksena koos üles. Kui lammas magas või oli püsti, tahtis hani kogu aeg lamba seljas olla, kui tal just kõht tühi polnud. Kõik, kes teda lamba seljas nägid, naersid. Isegi autod jäid tee ääres seisma ja inimesed naersid seda vaatepilti nähes.

LEMBIT KOTK Haapsalu
Sanatoorsest Internaatkoolist

PARDIKE

Paks pisike puujalaga pardike paterdab prääksudes poris. Papa part pahandab: "Palun puhasta puujalg porist puhtaks!" Pisike pardike prääksub pahaselt papale: "Panen puujala pakule, piserdan pesuainet peale – puujalg pakatab puhtusest." Papa pilkab pardipojakest: "Pardike, pardike, piisab puujala puhastamisest paberiga, poleerimisest piimaga." Politseinikud piiluvad põõsas, panevad protokollid paberile. Pardike papaga putkab padrikusse. Politseinikud piiravad padriku, püüavad pardid puuri, pakuvad "Palace'i" piduroaks.

GRETE MILLNER Tallinnast

IMELISED AUTOD

Selles, et nii suurtele kui väikestele, nii noortele kui vanadele meestele autod sageli hullupööra meeldivad, pole midagi imelikku. Aga seda, et autod ise mõnikord väheke imelikud on, ei tea vist isegi nemad alati.

See, et auto tagarattad hästi natuke ja esirattad palju pöörata annavad, on tänapäeva autode juures võrdlemisi tavaline. Vaadeldgem või meie tänavapilti: nii sõidavad mõned bussid, kuid näiteks ka sõiduauto MIT-SHUBISI SIGMA. Kuid kas olete kuulnud autost, millel saab pöörata ainult tagarattaid?

Ometi selline auto kolmekümnendail aastail ehitati ning ühel tollasel maailma tippnäitusel sai seda ka uudistada. Auto loojad tahtsid oma kädetööga tekitada autonduses tõelise revolutsiooni. Suures loometuhinas unustasid nad ära mõned autokonstruktorite põhitõed. Näiteks sellegi, kuidas taolise autoga saab tänava äärest liikuma... Tagurpidi küll, aga edaspidi?

1913.a. ehitati auto SABELLA TANDEM, mis eriti pidi arvestama väikeste poiste ja tüdrukute soovi kiiresti autojuhiks saada. Nimelt konstrueeriti too auto nii, et rool asus tagaistmel, mängurooli võis juhi ees istmel istuv poiss või tüdruk ise kaasa võtta. Esiiste aga asetses selliselt, et lapse pea jäi rooliratta alla. Kuid keegi ei mõelnud, mis saab siis, kui marakratt sõidu ajal ootamatult püsti tahab hüpata. Või kui on tegemist tüdrukuga, kes tahab kanda samasugust suurt lilledega kübarat nagu emagi.

Imelisi autosid kujundatakse ka legendaarsest "põrnikast". Näiteks laskis üks juuksur oma VOLKSWAGENI üleni karusnahaga katta. Tuuleklaasi ja mootorikatte "ehtis" ta aga sellise karusnahkse kangaga, mis ei lasknud kahelda idee päritolus – muidugi pärineb mõte Disney "101 dalmaatsia koerast". Ütle siis, mis see on: karu, koer või auto?

Inimeste fantaasial pole autode ümberehitamisel sageli piire. Näiteks üks konstruktor ehitas oma vana MERCEDESE kaubi-

kule peale teise korruse... CITROENI "inetust pardipojast" ehk 2CV-st. Ja mis marki see auto siis on – CITROEN või MERCEDES? Seitsmekümnendatel aastatel köitsid paljude tähelepanu imelised APELSINI-autod. Neid ehitati neli tükki ja välimuselt meenutasid need pesuehtsaid apelsine. Tohututele metall- ja plastapelsinidele olid juurde lisatud aknad, ukсед ja rattad. Ka seest olid "liikuvad apelsinid" tõelise apelsiniga sama värvi. Apelsinide veeremiskiirus oli korralik: linnas need igatahes kellelegi jalgu ei jäänud. Ilmselt ihaldas sellist "apelsiniautot" nii mõnigi poiss või tüdruk rohkem kui näiteks ROLLS-ROYCE'i või BUGATTIT. Imeliste autodega on ikka nii: igal juhul püüavad need pilke ja võivad muutuda kelle tahes ihalusobjektiks. Maitse üle ju ei vaielda, eks?

MATI LAOS

VIKTOR HMELNITSKI
VENE KIRJANIK

AHVIPÄRDIK

Ahvipärdik kükitas aknalauul ja vaatas, kuidas väljas sadas sooja suvehihma.

Seal nägi ta ka konnasid veejugade all kepslemas ja lompides lobistamas.

"Küll on tore!" kilkasid konnad. "Küll on mõnus!"

Ja mõned isegi arvasid:

"Lausa oi valine!"

Ahvipärdik oleks tahtnud ka vihma käes karelda ja loikudes lobistada. Kuid aken oli kõvasti kinni ja inimesed, kelle juures ta elas, olid nagu kiuste kusagile ära läinud...

Siis sai vihmasadu otsa, taevasse tuli suur suvepäike ja ahvipärdik hakkas hoopis päikese palavate kiirtejugade käes kumblemä.

Ausalt öeldes oligi see talle rohkem meeltemööda, sest ahvipärdik oli sündinud soojas Aafrikas, mitte Inglismaal, kus tihtilugu sajab päevade kaupa vihma...

"Kahju ainult," kurvastas ahvipärdik, "et ei ole olemas päikeselompe, kus saaks konnade kombel pladistada."

SIIL

Illustreerinud REET REA

Varemalt oli Siil hoopis rätsep... Sellepärast ongi tal siiamani nii palju nõelu. Aga veel varem juhtus Siil hoopis kass olema. Kassidele meeldib hiiri püüda ja tassi pealt piima lakkuda. Siilidele meeldib ju ka piima limpsida ja hiiri murda.

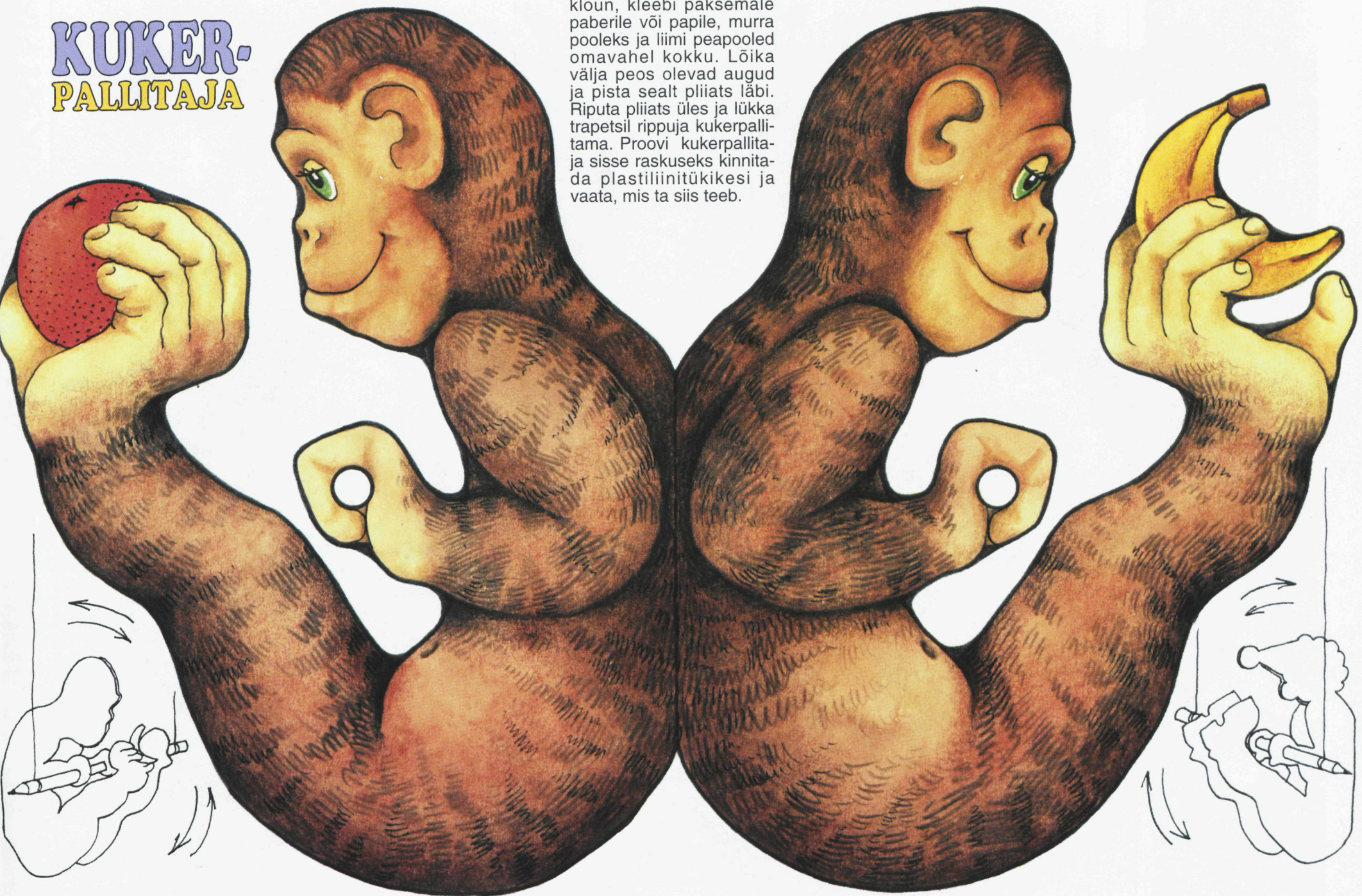
Aga veel varem polnud Siil mitte keegi. Eks sellepärast ta peidabki ennast vahetevahel ära ja istub tasahilju ja vaikselt. Ja siis on tunne, et teda tõepoolest ei olegi olemas...

Tõlkinud Andres Jaaksoo

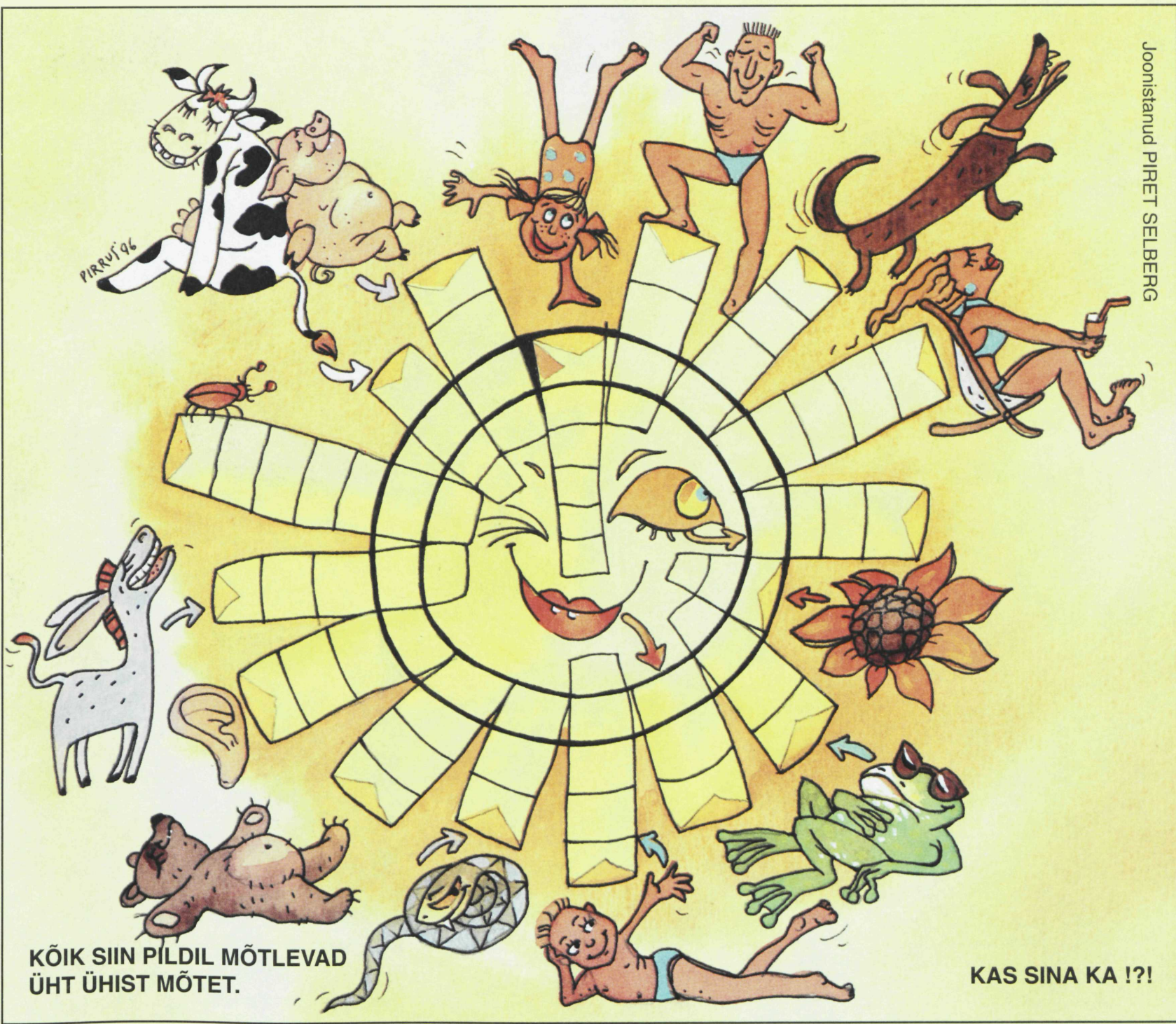

KUKER- PALLITAJA

Lõika välja kas ahv või kloun, kleebi paksemale paberile või papile, murra pooleks ja liimi peapooled omavahel kokku. Lõika välja peos olevad augud ja pista sealt pliiats läbi. Riputa pliiats üles ja lükka trapetsil rippuja kukerpallitama. Proovi kukerpallitaja sisse raskuseks kinnitada plastiliinitükikesi ja vaata, mis ta siis teeb.

Joonistanud PIRET SELBERG

KÕIK SIIN PILDIL MÕTLEVAD ÜHT ÜHIST MÕTET.

KAS SINA KA !?!

Lasteajakiri
"TÄHEKE"
Asutatud jaanuaris 1960
ilmub kord kuus

Toimetuse aadress:
Pärnu mnt. 67a
EE0001 Tallinn

Peatoimetaja
ELJU SILD
tel. 681 497
Tegevtoimetaja
VIIVI VARIKSAAR
tel. 681 495
Vanemtoimetaja
JAAN RANNAP
tel. 681 495
Kunstiline toimetaja
PRIIT REA
tel. 681 495

Printal
Tatari 64
EE0001 Tallinn

ESIKAANE
JONISTAS
KAREL
KORP

Loomalapsed

Emaga kaasas

Paljudel loomalastel on esimesed elukuud muretud. Kaugel Austraalias elavad loomad, kes kannavad oma pisikest erilises kõhukotis – kukrus. Seetõttu nimetataksegi neid kukkurloomadeks.

Sellel pildil näed hiidkängurut koos pojaga. Sündides on kängurupoeg imepisike, isegi mitte tikutopsi pikkune. Emal suurusega võrreldes on ta maailma kõige väiksem loomabeebi.

Jaapani makaak kannab oma väikest turjal. Kagu-Aasias elutsevad gibonid hüppavad puulatvades, mudilane kõvasti kõhukarvadest kinni hoidmas. Väikesel ahvil pole vaja karta, et ta pikal lennul alla pudeneb. Tema hoiab end kinni nii sõrmede kui ka varvastega.

Täiskasvanud gibonid on tõelised tasakaalukunstnikud. Nemad oskavad püstiasendis, esijäsemetega tasakaalu hoides, mööda siledat oksa ühe puu ladvast teisele kõndida.

Sellel leheküljel olevad ahviemad kannavad pojakesi turjal vähemalt nende aastaseks saamiseni. Kuid ka pärast seda jäävad väikesed veel aastateks ema hoole alla.

